

13.11.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@minedu.fi

Viite: OKM096:00/2014

Pron lausunto koskien hallituksen esitystä lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Lausunnon keskeinen sisältö:

- Koulutuksen järjestäjätietoverkon tiivistämisellä on pyrittävä laadukkaisiin ja kansalaisten tasa-arvoa edistäviin koulutuspalveluihin.
- Koulutuksen järjestäjätietoverkon on palveltava työelämän osaamistarpeita ottaen huomioon erityisesti toimialakohtaiset ja alueelliset koulutustarpeet.
- Koulutuksen järjestäjätietoverkon on tuettava työikäisen aikuisväestön mahdollisuuksia kouluttautua, työllistyä, vaihtaa ammattia ja kehittää omaa osaamistaan.
- Koulutuksen järjestäjätietoverkon tiivistämisen tulee perustua harkintaan ja yhteistyöhön alueella toimivien yritysten kanssa.

Tarve tiivistää koulutuksen järjestäjätietoverkkoa perustuu valtion tarpeeseen supistaa koulutusmenoja ja tätä koskeviin hallituksen päätöksiin. Väestöennusteiden pohjalta voidaan olettaa koulutukseen osallistuvien nuorten määrän pienenevän seuraavan kymmenen vuoden aikana. Järjestäjätietoverkon tiivistämisen ei pidä kuitenkaan olla mekaaninen toimenpide, vaan se tulee tehdä harkiten ja ennen kaikkea tiiviissä yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa. Vaikka koulutuksella on suomalaisessa yhteiskunnassa vahva yleissivistävä tehtävä, on erityisesti ammatillinen tutkintojärjestelmä luotu työelämän tarpeisiin. **Haasteena on tiivistää koulutuksen järjestäjätietoverkkoa sellaisella kestäväällä ja kansalaisten tasa-arvoa edistävällä tavalla, joka ottaa huomioon myös alueelliset elinkeinoelämän erityispiirteet.**

Ammattiliitto Pro esittää, että koulutuksen järjestäjätietoverkon tiivistämisessä otetaan huomioon seuraavat elinkeinoelämän kannalta keskeiset periaatteet.

Koulutuksen laadusta ei ole varaa tinkiä

Työelämän osaamistaitovaatimukset kasvavat ja kilpailu työpaikoista kovenee. Suomen strategiana on olla maailman osaavin kansa vuonna 2020. Talouden taantuma haastaa koulutuksen vastaamaan entistä tehokkaammin ja joustavammin työelämän osaamistarpeisiin, kouluttamaan koko ikäluokan ja myös ylläpitämään ja kehittämään osaamista työelämän alati muuttuvissa tilanteissa. Laadukas koulutus on välttämättömyys osaavan työvoiman saamiseksi alalle. Yksilölle laadukkaat tutkimukset ja niiden kautta hankittu osaaminen sekä kattava aikuiskoulutusjärjestelmä tarjoavat parhaan suojaverkon työelämässä ja mahdollisuuden kehittyä työelämän vaatimusten mukaisesti.

Järjestämislupia myönnettäessä on painotettava taloudellisten perusteiden ohella koulutuksen laaduseikkoja. Kasvua ja työllisyyttä ei synny ilman osaamista.

13.11.2014

Koulutuksen järjestäjäverkon palveltava elinkeinoelämän tarpeita

Uudistuksen myötä on turvattava työelämälle, palveluille ja teollisuudelle tärkeiden koulutusohjelmien säilyminen alueella. Koulutuspoliittisilla päätöksillä on jo pitempään ohjattu koulutuksen järjestäjiä karsimaan ja jopa lakkauttamaan pieniä koulutusohjelmia. Pienet koulutusalat kuten laboratorioala ja materiaalitekniikka ovat viimeksi joutuneet lakkautuslistalle ammattikorkeakoulu-uudistuksen myötä. Lopputuloksena esimerkiksi mainittua laboratorioalan koulutusta järjestetään ainoastaan pääkaupunkiseudulla, vaikka koulutettua työvoimaa tarvitaan alalle koko Suomeen. Työelämän tarvitseman koulutuksen puuttuminen (alueella) vaikeuttaa osaavan työvoiman rekrytointia ja heikentää siten yritysten toimintaedellytyksiä.

Koulutuksen järjestäjäverkon tiivistämisen ei tule olla mekaaninen toimenpide, vaan sen tulee perustua harkintaan ja yhteistyöhön alueella toimivien yritysten kanssa.

Koulutuksen järjestäjäverkon palveltava koulutukseen osallistuvien tarpeita

Toisen asteen koulutukseen hakeutuvalle nuorelle on taattava opiskelupaikka kohtuullisen matkan päässä kotoa. Tämä on välttämätöntä, jotta koulutuspoliittiset päätökset tukevat nuorisotakuun toteuttamista. Pelkona on, että ylipitkät koulumatkat ja näistä aiheutuvat lisäkustannukset, kuten kasvavasta opiskelija-asuntotarve ja paineet kehittää joukkoliikennettä, veisivät pohjan nuoritakuun toteutumiselta.

Osaamisen kehittäminen on työelämässä oleville aikuisille tulevaisuudessa yhä tärkeämpää. Työelämän yhä nopeammin muuttuvat osaamistarpeet pakottavat jokaisen työelämässä toimivan ylläpitämään ja kehittämään omaa osaamistaan jatkuvasti. Ammatillisen koulutuksen järjestäjät tuottavat koulutuspalvelut myös työssäkäyville aikuisille. Noin 35 000 suoritettua näyttötutkintoa vuodessa kertoo työelämässä toimivien aikuisten tarpeesta kehittää osaamistaan työelämän vaatimusten mukaiseksi. Koulutuspalveluiden alueellinen saatavuus on merkittävä koko aikuiskoulutusjärjestelmän toimivuuteen vaikuttava asia. **Koulutuksen järjestäjäverkon on tuettava työikäisen aikuisväestön mahdollisuuksia kouluttautua, työllistyä, vaihtaa ammattia ja kehittää omaa osaamistaan.**

Jorma Malinen
puheenjohtaja
Ammattiliitto Pro

Anssi Vuorio
johtaja
Ammattiliitto Pro

Lisätietoja:
Riina Nousiainen, koulutuspoliittinen asiantuntija
riina.nousiainen@proliitto.fi, puhelin 050 3106056